

Op te bergen
in de band van
26 mei 2003

*de leden van de commissies worden
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretarissen van de commissies
mede te delen.*

Verslag

**van de gecombineerde vergadering van de
Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en
Mobiliteit en Milieu, Water en Groen**

gehouden op 12 mei 2003

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling van de agenda	2
Voorontwerp-Provinciaal omgevingsplan II, herziening regelgeving fysieke leefomgeving	2
Sluiting	11

STATENCOMMISSIES RUIMTE, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT EN MILIEU, WATER EN GROEN

Verslag van de gecombineerde vergadering van de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Milieu, Water en Groen, gehouden op 12 mei 2003 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

A. Lanting (voorzitter, VVD)	M.J. Smit (D66)
H. Baas (ChristenUnie)	K.J. de Vries (CDA)
H. Beerda (PvdA)	mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
mevrouw M.J. Berkman-de Haan (GroenLinks)	
J. Haikens (VVD)	
H.R. Hornstra (PvdA)	
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)	
H.G. Idema (PvdA)	
C.D. de Jong (LPF)	
K. Jonker (CDA)	
W.H. Kuiper (GroenLinks)	
J. Langenkamp (GroenLinks)	
E. Olij (PvdA)	
A.G.H. Peters (CDA)	
B. Popken (OPD)	
J. Slagter (PvdA)	
J.P. Sluiter (D66)	
K.H. Smidt (VVD)	
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)	
mevrouw G. Timmer-Rijkeboer (D66)	
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)	
J.P. Voordewind (LPF)	
A. Wendt (ChristenUnie)	
Th.J. Wijbenga (CDA)	
J. Zweens (PvdA)	

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
J. Kuiper (secretaris)
Projectteam POP II

Afwezig met kennisgeving:

J.W.M. Engels (D66)
A. Faber (CDA)
J. Heetebrij (ChristenUnie)
G. Roeles (VVD)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER wijst op het voorstel voor behandeling van agendapunt 4. Omdat een definitief oordeel van de commissies over dit voorontwerp pas in de vergadering van 25 augustus aan de orde is, kan met het oog op het nieuw duale stelsel gekozen worden voor een meer verkennende wijze van vergaderen. Daarbij is er mogelijkheid voor allereerst een behandeling in grote lijnen, waarna eventueel de zaken puntsgewijs na worden gelopen.

De heer BEERDA vindt de aanleiding voor een en ander gekunsteld overkomen, maar onderschrijft het aangehaalde dualisme.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissies zich in het voorstel kunnen vinden.

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Brief van 18 februari 2003, kenmerk 7/6.1/2003000633, Voorontwerp- Provinciaal omgevingsplan (POP) II, herziening regelgeving fysieke leefomgeving

De heer BEERDA is blij dat er nog geen sprake is van besluitvorming, aangezien de inspraak en de reacties van burgers, inwoners en instanties nog moet komen. Het is mede daarom van belang om bij de verkennende bespreking zo veel mogelijk te vermijden dat standpunten worden ingenomen. Voorkomen moet worden dat men hierop later wordt aangesproken.

De betrokkenheid van de burgers is een groot goed. Kan bij het opstellen van de woonplannen door de gemeenten betrokkenheid van de burgers afgedwongen worden?

Zijn er cijfers beschikbaar die inzicht verschaffen in de werking van POP I? Bestaan er demografische cijfers over groei van de steden en de kleine kernen of cijfers over de concentratie van werkgelegenheid?

In deel I wordt gesproken over haperingen in de uitwerking. Bij een aantal zaken loopt men op tegen belemmeringen, bijvoorbeeld door verminderde bijdrage van het Rijk bij invulling van de ecologische hoofdstructuur (EHS) of investeringen in het openbaar vervoer. Meer in het algemeen is de provincie bij de knelpunten op het vlak van verkeer sterk afhankelijk van het rijksbeleid, een beperkte fysieke ruimte en een ruime tijdsplanning. Hoe gaat het college daarmee om?

De sociale component is van groot belang. In november 2002 hebben de staten een motie aangenomen over kwantificering van dat begrip. Wat is de relatie tussen die motie en de inhoud van het voorontwerp, bijvoorbeeld inzake de subsidiestromen?

Welke relatie ligt er tussen het voorontwerp en de buurprovincies? De woningaantallen op de bladzijden 129 en 229 zijn mager onderbouwd.

Bij het belangrijke begrip duurzaamheid gaat het over bouwen, landbouw, vervoer, de hoeveelheid nitraat in het grondwater en het voorstel om bij Coevorden wat aan windenergie te doen. Een prachtige definitie op dit vlak moet echter gevolgd worden door handhaafbaarheid en afdwingbaarheid. Wat zijn hierbij de gedachten van het college?

De provincie laat de ontwikkeling rondom de akkerbouw open met een verwijzing naar de onduidelijke Europese regelgeving. Dat betekent toch niet dat het college daar geen standpunt over zal innemen? Bij de uitleg over en belang van het POP valt een wereld te winnen. Vaak is onduidelijk voor wie of wat het POP is bedoeld. Van groot belang is echter dat de bewoners erbij betrokken worden. Het voorstel van de klankbordgroep kent een aanpak waarin provinciale staten (PS) en gedeputeerde staten parallel optrekken bij het informeren van de burgers. Het gevaar van dubbel werk ligt hier echter op de loer. Communicatie is en blijft van groot belang.

De heer LANGENKAMP vindt POP II in grote lijnen een voortzetting van POP I. Het voorontwerp-POP II valt dan ook in goede aarde, alhoewel er over onderwerpen zoals wonen, bedrijventerreinen, werk, verkeer en water nog het nodige gezegd kan worden. Meer in het algemeen is de meetbaarheid, controleerbaarheid en uitvoerbaarheid van de voorstellen in het POP van belang. In POP I is gekozen voor een integrale benadering, die inmiddels navolging heeft gekregen in de

Vijfde nota ruimtelijke ordening en het niet aangenomen Nationale verkeers- en vervoersplan. Op dat laatste vlak geldt dan ook nog steeds het Structuurschema verkeer en vervoer (SVV) uit 1988, met de keuze voor een duurzame samenleving. De duurzaamheid, die veel vragen opwierp aangaande de uitvoerbaarheid, is een van de grondslagen van het voorontwerp-POP II. Daarin is inmiddels gekozen om de automobiliteit te laten groeien, waarbij overigens het milieu en de veiligheid beperkende factoren zijn. Dit roept de vraag op hoe praktisch beleid vormgegeven kan worden waarin de zaken met elkaar in verband gebracht worden. Bereikbaarheid mag immers niet ten koste gaan van milieu en veiligheid. Daarbij is van belang in welk (landelijk) kader een en ander wordt gesteld. Het faciliteren van automobiliteit strookt immers niet met de uitgangspunten van het SVV. Voorkomen moet worden dat het aanstellen van een nieuw kabinet betekent dat onderdelen van het POP II teruggedraaid moeten worden.

De heer POPKEN stelt dat na vijf jaar ervaring met POP I, met veel kritiek op de uitvoering ervan uit het veld, het voorontwerp-POP II geen revolutionaire veranderingen laat zien. De ingeslagen weg wordt gevolgd, waarbij maar liefst veertien items de revue passeren die van belang zijn voor de commissies. Wonen, landbouw en tuinbouw in het licht van de ammoniakproblematiek zijn daarvan de belangrijkste onderwerpen. De integrale zonering van het landelijke gebied is positief. Waar nodig kan het bouwoppervlak tot anderhalf hectare worden uitgebreid.

De sociale component is van groot belang met het oog op de wisselwerking tussen burger en lokale en provinciale overheid.

Mevrouw TIMMER vindt de verschillen tussen POP I en POP II niet dramatisch. In het voorontwerp-POP II valt vooral op dat de verschillende terreinen uitputtend worden behandeld. Vraagtekens worden gezet bij de beleidsvrijheid voor de gemeenten bij de invulling van het woonplan, de pilotstudies, het al dan niet bouwen in de beekdalen volgens het stramien "nee, tenzij", de reductie van het bouwvolume op het platteland en het bij afbreken van schuren voor maximaal 100 vierkante meter mogen herbouwen.

De heer SMIDT merkt op dat het bij het voorontwerp-POP II voortborduren op POP I bevestigt dat de gekozen vorm deugt. Ten aanzien van de inhoud zijn nieuwe beleidsdocumenten toegevoegd. Zowel de nationale als de Europese richtlijnen maken inmiddels deel uit van de nieuwe beleids-taak. Er bestaat dan ook waardering voor het resultaat. Opvallend is dat veel beleid nog steeds beleid in wording is. De habitatrichtlijn en de begrenzing zijn nog weinig concreet. Het is daarnaast jammer dat de uitkomsten van de pilotstudies, bedoeld ter verfijning van het POP, nog niet beschikbaar zijn. Eveneens is het wachten op kaart F, die in de uiteindelijke versie gewoon opgenomen moet worden. Ook is het de vraag of het nog verse collegeprogramma aanleiding vormt om thema's zoals economie en werk te verdiepen. Tevens is weinig terug te vinden van de waardevolle zaken die tijdens het symposium Drenthe 2030-plus zijn aangereikt, waarbij het overigens nog wachten is op het verslag. Het verdient aanbeveling om dit document bij de inspraak te betrekken.

De aandacht van de VVD-fractie voor de effecten van klimaatverandering is gehonoreerd in het voorontwerp-POP II door veel nadruk op het waterbeleid inclusief de ontwerpstroomvisies. In het POP valt te lezen dat het Europese landbouwbeleid het gezicht van Drenthe zal doen veranderen. Wellicht dat over deze lopende discussie meer duidelijk is bij vaststelling van POP II. De notitie Kracht door kiezen over de verandering in de landbouw in Noord-Nederland van het SNN (Samenwerkingsverband Noord-Nederland) kan goed bij de overwegingen betrokken worden. Bij de bezuinigingen door LNV moet er een verband bestaan tussen ambitie en de financiële mogelijkheden daartoe. Zowel het landelijk gebied als de component water zal een enorm beslag leggen op de middelen, wat waarschijnlijk tot een prioritering moet leiden.

Ook in het voorontwerp-POP II ligt geen oplossing besloten op het vlak van de invulling van de intensieve veehouderij. De gehanteerde definitie van de grondgebondenheid sluit zelfs biologische varkens- en kippenhouderijen uit, ook in de Veenkoloniën. In het kader van het POP moet daarom alsnog gekomen worden tot een werkbare definitie van het begrip grondgebondenheid. In de beek- en esdorpen komt het dilemma naar voren dat de POP-functie van landbouw bij het bewaken van de kwaliteit van het landschap en de

instandhouding van de cultuurhistorie door een restrictief beleid niet uit de verf komt. Bovendien bestaat er geen duidelijkheid over betaling van groene of blauwe diensten. Kan de doelstelling voor dit gebied worden waargemaakt? Het collegeprogramma daagt overigens de groene coalitie uit om te komen met ideeën ter versterking van economie en beeld van het platteland. Die uitdaging moet ook door de provincie vertaald worden in reële mogelijkheden.

Er komt een pilotstudie over verkeer en platteland over de omgang met niet-bestemmingsverkeer op erftoegangswegen, met name in enkele natuurgebieden. Kan in deze studie ook opgenomen worden wat verbindingen tussen dorpen op sociaal-maatschappelijk vlak betekenen? Waardering is er voor de sociale component in de integrale planvorming. Werk is een belangrijke factor in het bepalen van het sociale effect. Daarbij moet de werkgelegenheid een duidelijke rol spelen. In het voorontwerp-POP II wordt voorgesteld in ruil voor het slopen van schuren voor een oppervlakte van maximaal honderd vierkante meter het bouwen voor nieuwe functies toe te staan. Kan deze een "schuurtje voor een schuur"-regeling niet breder opgezet worden, zodat het langs de lijnen van het collegeprogramma een financieringsbron kan betekenen voor het realiseren van de doelstellingen op het vlak van natuurontwikkeling? Wellicht kan het collegeprogramma van Fryslân hierbij als een voorbeeld dienen. Het college wordt uitgedaagd bij dit thema met uitgebreidere voorstellen te komen.

De heer JONKER stelt vast dat inmiddels flink wordt afgeweken van de voorgestelde vergaderorde.

De VOORZITTER vraagt iedereen de betogen kort en beknopt te houden.

De heer JONKER kan zich in grote lijnen vinden in het voorontwerp-POP II dat, alhoewel een voortzetting, structureel anders is dan POP I, want uitgebreid met het NVVP. Dat maakt het voorontwerp-POP II tot een knap staaltje werk. De presentatie door middel van cd-rom valt eveneens in goede aarde. De burger kan zich, samen met de via internet beschikbare kaarten, een goed beeld vormen van een en ander. Meer in het algemeen is het goed dat de staten reeds bij het voorontwerp bij de zaken betrokken worden.

Er leven vragen over de verschillenkaart, waarop de contouren op verschillende plaatsen zijn verschoven. Waarom is de contour bij Emmen niet aangepast in het kader van de stedelijke economie en ontwikkeling? De es bij Emmen is een rommeltje, waarbij aanpassing van de contour een prachtig nieuwbouwplan kan opleveren alsmede ruimte kan maken voor de stadseconomie. De ambities in het plan zijn hoog, bijvoorbeeld bij de Veenkoloniën, de dorpsomgevingsplannen, Emmen revisited en de verdrogingsbestrijding. Is er voldoende menskracht en geld om dit alles te realiseren? Er is immers sprake van economische tegenwind en minder middelen vanwege de rijksoverheid. Welke keuzen betekent dit bij plattelandsontwikkeling en realisering van de ecologische hoofdstructuur (EHS) volgens het college?

De afstemming bij de woningbouw roept eveneens vragen op. Welk type woning waar wordt gebouwd is geregeld in de regiovisie. Hoe houdt de provincie in de gaten dat de plannen goed worden uitgevoerd? Bestaat er een totaaloverzicht op dit vlak?

In het kader van de stankrichtlijn is het niet mogelijk zorgboerderijen uit te breiden met wooneenheden, bijvoorbeeld voor ouderen die graag bij een boerderij hun oude dag willen slijten. Worden er stappen ondernomen om die hindernis te laten verdwijnen?

De adviezen van de klankbordgroep veehouderij zijn slechts gedeeltelijk overgenomen. De bedrijfsverplaatsingsregeling is echter niet financieel onderbouwd, zodat er van geen enkele stimulering sprake is. Is het college bereid alsnog te bezien welke mogelijkheden er bestaan tot financiële steun?

Inzake de habitatrichtlijn vallen gebieden binnen zoneringen 4, 5 of 6. Het POP geeft echter geen duidelijkheid over de buffering. Normaal gesproken vindt die plaats binnen de zone. Kan het college toelichten of en zo ja, wat hiervoor is geregeld?

Noordenveld en Tynaarlo zijn afhankelijk van de regiovisie als het gaat over onder meer de woningbouw. De regiovisie wordt tevens een onderdeel van het POP. Wordt die visie behandeld in de staten? Hoe worden de staten betrokken bij de actualisering van die regiovisie?

De heer WENDT heeft waardering voor het voorontwerp-POP II. Het valt echter te betreuren dat

de informatieavonden uitgesteld zijn, waardoor de discussie voorlopig abstract blijft. Het uitblijven van insprekers laat zien dat ook de burgers van de provincie niet goed raad weten met de materie. In hoeverre zijn de uitspraken uit de samenleving over POP I bij de ontwikkeling van het voorontwerp-POP II meegenomen? In diverse woonkernen wordt immers moord en brand geschreeuwd omdat POP II "niets toestaat" voor de komende jaren. Op bladzijde 207 wordt uitvoerig gesproken van samenwerking met andere partijen. Hoe is en wordt dat actief vormgegeven?

Op bladzijde 51 is sprake van de aankoop van 2.750 ha milieubeschermingsgebied. Is dat met of zonder de rijksoverheid? Op bladzijde 63 valt te lezen dat in de zone-1-gebieden bouwpercelen voor de landbouw tot anderhalve hectare kunnen worden uitgebreid bij gebleken noodzaak. Wie bepaalt dat? Wat houdt die noodzaak in? Hoe wordt een en ander geconcretiseerd? Op bladzijde 68 wordt gesproken over het toestaan van recreatief gebruik mits de natuurwaarden niet worden aangetast. Wie bepaalt hiervoor de criteria?

Op bladzijde 78 wordt in het kader van verkeer en de bereikbaarheid van stedelijke gebieden gewezen op de drempels die in het jaar 2015 verdwenen moeten zijn. Bestaat er overleg met de gemeenten over veiligheid of draagvlak? In het kader van draagvlak wordt overigens verwezen naar de acceptatiegrens en het niet bestaande onderdeel C.7.4. van het voorontwerp. Op bladzijde 87 wordt de verkeersveiligheid behandeld. Botst de acceptatiegrens hier niet met die veiligheid?

Op bladzijde 103 wordt gesproken van efficiënt ruimtegebruik. Hoe wordt dit concreet ingevuld? Op bladzijde 11 wordt gesteld dat de verkeersdrukke op de N34 aanzienlijke gevolgen zal hebben voor de doorstroming. Betekent dit een vierbaansweg op termijn?

Op bladzijde 123 wordt bij de woonprogramma's ingespeeld op de gezondheid en de veiligheid. De sociale veiligheid van de burgers in relatie tot de ruimtelijke ordening wordt echter niet uitgewerkt. Die verdient een belangrijke plaats in POP II.

Op bladzijde 150, C.8.6., en bladzijde 155, C.8.7., wordt gesteld dat zowel toerisme als landbouw moet kunnen groeien. Gaat het hier echter om kwaliteit of kwantiteit? Welke soort landbouw komt bovendien voor groei in aanmerking?

Het voorontwerp zoals het nu voorligt, vraagt om meer invulling, meetbaarheid en controleerbaarheid op de uitvoering.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat bij het opstellen van de Drentse Landbouw Agenda een aantal zaken zijn benoemd die samen met de boeren uitgevoerd moeten worden. Dat vormt een bouwsteen voor het beleid in het POP. Een ander deel van de bouwsteen is de verwachting over de Europese regelgeving, bijvoorbeeld de koppeling van aardappelzetmeel, die nog immer ongewis is. Die wordt pas meegenomen als daarover duidelijkheid bestaat.

De heer SMIDT heeft gehoord dat de Noordelijke Land- en Tuinbouworganisatie (NLTO) met een landbouwvisie komt op Drenthe. Kan die ook nog betrokken worden bij de discussie?

Mevrouw EDELENBOSCH verwacht van niet. Het bedoelde onderzoek is gericht op de langere termijn, in tegenstelling tot de POP-visie, die ziet op de eerstvolgende jaren. Als het onderzoek gereed is, zal daarvan echter zeker kennis worden genomen.

In de nota Kracht door kiezen staat een aantal behartigenswaardige onderbouwingen, die nog een reactie zullen krijgen in Noord-Nederlands verband. Goede handvatten voor Drenthe zullen zeker meegenomen worden.

De uitbreiding van de bouwpercelen in zone-1-gebieden tot anderhalve hectare is een van de aanbevelingen die zijn overgenomen van de klankbordgroep intensieve veehouderij. In die groep is ook gesproken over meer ruimte, wat betekent dat er op een ander vlak ruimte ingeleverd moet worden. De ammoniakkaart is nog niet uitgewerkt. De knellende ammoniakregels van het Rijk betekenen dat een aantal delen van Drenthe in de hogere zonering in de problemen komt.

Vandaar dat het principebesluit is genomen van anderhalve hectare.

Op het moment dat de bezuinigingen van LNV concreet zijn, worden ook die meegenomen. Bij de huidige stand van zaken is van het huidige POP uitgegaan. Bij de nadere concretisering van de landbouwagenda wordt de niet eenduidige definitie van grondgebondenheid bekeken in het licht van hanteerbaarheid. Er bestaat begrip voor de knelpunten. De uitdaging aan de groene coalitie wordt dan ook herhaald.

In het POP II zal een prioriteitenstelling moeten worden gemaakt. Onduidelijk is echter waarom daarbij gekozen moet worden tussen plattelandsontwikkeling en realisering van de EHS. Het gaat hier immers om twee, elkaar versterkende onderdelen van een integrale ontwikkeling van het platteland.

Er is nog geen regeling opgenomen voor bouwen bij een boerderij. Bij behandeling van de boerderijverplaatsing en de ammoniakkaart is echter bekeken of de provincie iets kan betekenen op dit vlak. Bij de habitatrichtlijn gaat het om een begrenzing waarbinnen een ecologisch systeem behouden moet blijven. Daarbij is geen sprake van buffering. Voorzover nodig is hiervan slechts sprake binnen de begrenzing. Het is eveneens duidelijk dat bij een aantal begrenzings naar de logica van het hydrologische systeem gekeken moet worden. Er wordt in het voorontwerp in algemene zin gesproken van groei van landbouw en recreatie in de zin van economische ontwikkeling. Als bepaalde soorten landbouw zich bevinden op plaatsen waar geen groei mogelijk is, moeten opties als verplaatsing en overschakeling bekeken worden. Het gaat hier om gebiedsgericht maatwerk.

De heer SWIERSTRA erkent de spanning tussen enerzijds het vaststellen van de doelstelling bij de ontwikkeling van Drenthe en anderzijds het verplicht voldoen aan een aantal wetgevingsonderwerpen en Europese regelgeving. De speelruimte daarbij wordt ernstig beperkt, wat het tevens belangrijk maakt om de burger bij de vele onderwerpen te betrekken. De keuze om nu reeds discussie te voeren, in de fase tussen voorontwerp en ontwerp, is dan ook de juiste. Daarbij zullen wijzigingen te zien zijn in lijn met veranderend rijksbeleid en het collegeprogramma. Het uitblijven van vaststelling van de Vijfde nota op de ruimtelijke ordening en het NVVP betekent niet dat er geen kaders bestaan. Er zijn vele sectorale nota's verschenen. Bovendien is bij de behandeling van de Vijfde nota en het NVVP in de Tweede Kamer een duidelijke richting aangegeven. Bij bereikbaarheid en de plaats van water in het omgevingsbeleid in het ontwerp wordt hiermee dan ook rekening gehouden. Overigens kan niet uitgesloten worden dat gedurende het komende halfjaar in het proces nog andere richtingen worden aangegeven vanuit Den Haag. Bij de vraag naar de invulling van de beleids-

vrijheid van de gemeenten is het volgende van belang. Bij bouwen in gebieden waar het water een belangrijke rol speelt, geven de stroomgebiedsvisies aan waar de grenzen liggen. Bouwen moet altijd plaatsvinden in overeenstemming met de betekenis van het water, inclusief compenserende maatregelen met het oog op de blauwe contour.

De Europese kaderrichtlijn water zal een stevig accent geven in de uitvoering. Er komt een grote hoeveelheid wetgeving in de vorm van AMvB's op de provincie af. De grote lijnen van het Europese waterbeleid zullen in provinciaal beleid, inclusief de stroomgebiedsvisies, vertaald moeten worden. Het Provinciaal verkeers- en vervoersplan (PVVP) vormt het grootste nieuwe blok in het voorontwerp van POP II. De verwerking daarvan levert momenteel veel vragen op over de concrete vertaling. Op een aantal punten zal op een flexibele wijze en werkendeweg invulling gegeven moeten worden, ook in relatie tot de afwegingen van de burgers en de gemeenten. Vandaar dat in het POP niet in detail ingegaan kan worden op het spanningsveld tussen het faciliteren van bereikbaarheid, verkeersveiligheid en natuur en milieu. De nadruk ligt op het in hoofdlijnen beschrijven van een proces dat vooral mensgericht moet zijn.

De heer LANGENKAMP werpt op dat bij het openbaar vervoer zich een aanbestedingsprocedure aandient. Daarbij wordt in een contract voor de komende zes jaar afgesproken wat de mogelijkheden zijn. Hoe kan het college na een pilotstudie van een jaar naar de maatschappelijke functie van het openbaar vervoer trachten hierop in te breken?

De heer SWIERSTRA legt uit dat het afsluiten van een contract niet betekent dat de dienstregeling over in dit geval zes jaar geheel en al vaststaat. Gedurende de looptijd van het contract moet ingespeeld kunnen worden op de wensen van de samenleving en de eisen van de markt.

De heer LANGENKAMP merkt op dat de gewenste flexibiliteit in het contract vastgelegd moet worden. Hoe gaat dat in zijn werk?

De heer SWIERSTRA geeft aan dat de basis hiervoor wordt gelegd in het programma van eisen.

De heer LANGENKAMP herhaalt de vraag hoe de flexibiliteit geregeld wordt. De pilotstudie vindt immers momenteel plaats.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat in het programma van eisen en in het contract bepalingen opgenomen moeten worden die inhouden dat in overleg met de vervoerder aanpassingen mogelijk zijn. De mate daarvan is soms afhankelijk van de beschikbare fondsen.

In het voorontwerp-POP II staat overigens niet stellig dat alle drempels verdwenen zijn voor het jaar 2015. Dat is weliswaar de intentie, maar het gaat vooral om een combinatie van de wensen van de samenleving en de eisen van het verkeerssysteem.

In het bestuursprogramma van het college is een zwaar accent gelegd op de stedelijke ontwikkeling. Dat betekent niet dat in het voorontwerp en detail vastgelegd wordt wat de diverse gemeenten aan stedelijke ontwikkeling moeten doen. Hierbij moet gezocht worden naar een mogelijkheid om het ontwikkelingsperspectief vorm te geven. Dat geldt in het bijzonder voor de regiovisie, die momenteel een actualisatie ondergaat. Daarbij is vooralsnog onduidelijk of de uitkomsten daarvan tijdig gereed zijn om die een-op-een in het nieuwe POP over te nemen. Als dat wel het geval is, worden de belangrijke keuzen in de regiovisie betrokken in de POP-discussie. Als dat niet lukt, zal in de tekst van het nieuwe POP ruimte gegeven moeten worden aan een verdere ontwikkeling op grond van de actualisatie van de regiovisie. Het voornemen bestaat om de staten bij een en ander te betrekken door middel van de voorlichtings-bijeenkomsten en de discussies.

De heer BEERDA wijst op de Regiovisie Groningen-Assen, waarin nadrukkelijk sprake is van een grote concentratie woningen in Assen en Groningen. Het Kolibri-plan geeft aan dat tussen Assen en Groningen een station moet komen, wat de bouw van een groot aantal woningen betekent. Hoe wordt met deze elementen omgegaan?

De heer SWIERSTRA ziet deze elementen terug in de gesprekken die gevoerd worden met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Voor de afweging terzake wordt een voorstel gedaan in het ontwerp-POP II, in de context van een grensoverschrijdende afstemming.

De heer WIJBENGA vraagt naar de gang van zaken als de actualisatie van de regiovisie gereed is na vaststelling van POP II. Krijgen de staten de fundamentele beslissingen die in de regiovisie aan de orde zijn op enigerlei wijze ter instemming voorgelegd of is hier slechts sprake van kennisgeving?

De heer SWIERSTRA let uit dat zaken die materieel neerkomen op een wijziging van het vastgestelde POP in fundamentele zin aan de orde worden gesteld in de staten. Afhankelijk van het soort maatregelen kan ook gevraagd worden om een en ander ter uitwerking over te laten aan het college. De staten wordt niet de bevoegdheid ontnomen om het POP vast te stellen.

De heer DIJKS geeft aan dat vaststelling van kaart F, inzake de ammoniak, buiten het POP-traject valt. Die zal pas over enige tijd vastgesteld worden, waarna de staten daarvan op de hoogte zullen worden gesteld.

Inzake de stankrichtlijn en de zorgboerderij worden eventuele stappen van het college onmogelijk gemaakt door precies die Europese richtlijn.

De heer JONKER gaat eveneens uit van respect voor de wet. De vraag is om concreet ruimte te maken voor dit idee.

De heer DIJKS herhaalt te allen tijde gehouden te zijn de wet uit te voeren. Verandering is alleen mogelijk indien de wet wordt gewijzigd.

Het begrip Duurzaamheid is prominent beschreven in het voorontwerp. Het college is van zins om op dit vlak concrete maatregelen te nemen, bijvoorbeeld inzake windenergie. Het is overigens aan de staten om aan te geven of men daarbij genoeg neemt met de minimumplicht die de rijksoverheid oplegt. Het gaat dan niet om solitaire windmolens, maar vooral om clustering en kleine windturbines. Het project Coevorden loopt nog.

De heer HORNSTRA stelt vast dat er ruimte is boven de taakstelling.

De heer DIJKS vindt dat een uitspraak op dit vlak aan de nieuwe staten is.

De heer LANGENKAMP stipt aan dat er in een plan voor Midden-Drenthe sprake is van een rij van zes zeer hoge windmolens.

Acht het college de kans reëel dat hiervoor toestemming gegeven wordt door de staten?

De heer DIJKS acht de kans niet reëel gezien de gekozen locatie. Op dit punt moet een aantal voorwaarden neergelegd worden waarbinnen van gedachten gewisseld kan worden.

De heer LANGENKAMP geeft aan dat dit punt reeds onderwerp van discussie is geweest.

De heer DIJKS kent de plannen niet in concrete zin. Een discussie daarover is momenteel bovendien niet aan de orde.

De heer BEERDA vindt het wonderlijk dat de heer Langenkamp aan de heer Dijks vraagt of de staten hiermee akkoord zullen gaan.

De heer LANGENKAMP legt uit de aandacht te willen vestigen op een discussie die reeds is gevoerd.

De heer JONKER vraagt of dit betekent dat een eenmaal ingenomen standpunt niet meer voor wijziging in aanmerking komt.

Mevrouw HAARSMA noemt de sociale component in het licht van het POP een belangrijk en integraal onderdeel, dat echter een lastige opgave vormt bij de invulling. Het gaat immers om niets meer en niets minder dan een link tussen het sociale domein en de ruimtelijke omgeving. Momenteel wordt door ID-2 in kaart gebracht wat reeds plaatsvindt in de gemeenten. De gemeenten zijn daarnaast druk doende met een eigen inventarisatie, zodat een bundeling van een en ander meegenomen kan worden in het ontwerp. De motie van november 2000 van de Partij van de Arbeid is gericht op de vertaling in POP II. De elementen als zodanig zijn reeds meegenomen in het voorontwerp. Aan de hand van nadere analyses moeten de resultaten daarvan blijken in de drie pilotstudies. Uitsluitsel over het effect is dan ook nu nog niet voorhanden. Overigens bestaat alle vertrouwen in deze studies.

Alle gemeenten moeten een woonplan maken. In die plannen wordt de behoefte van de verschillende doelgroepen geïnventariseerd in kwaliteit en kwantiteit. Inzake de beleidsvrijheid van gemeenten is essentieel dat zij een visie vormen op waar gebouwd moet worden en welke kernen uitgebreid

moeten worden. Aan de hand daarvan gaat de provincie in gesprek met de gemeenten over realisatie daarvan.

Het is van belang om serieus met de burgers in gesprek te gaan, waarbij de vier aangekondigde informatieavonden een belangrijk onderdeel vormen. Het doel is niet alleen te informeren, maar ideeën op te doen en te horen waar de provincie in gebreke blijft of iets over het hoofd ziet.

De samenwerking met de gemeenten krijgt momenteel vorm in de fase van het bestuurlijk overleg. Die tonen zich tot nu toe zeer gecharmeerd van de bestuurlijke rondes en de wijze van presentatie van het POP door het college.

Over het functioneren van POP I heeft een zeer uitgebreide evaluatie plaatsgevonden. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het vooroverleg POP II, wat aan de hand van verschillende documenten inzichtelijk kan worden gemaakt. Alle schriftelijke en mondelinge vragen bij de informatieavonden worden geïnventariseerd en vervolgens schriftelijk van een antwoord voorzien. Een en ander wordt natuurlijk aan de staten voorgelegd.

Het college staat op een integrale aanpak bij de ontwikkeling van het POP II. Onderdeel hiervan is dat uitvoerig bestuurlijk overleg plaatsvindt met gemeenten, waarbij alle vier de gedeputeerden aanwezig zijn.

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER inventariseert welke vragen er na deze onbedoeld uitgebreide bespreking op grote lijnen nog bestaan voor een goede behandeling van het ontwerp-POP II in augustus.

De heer BEERDA denkt dat wellicht volstaan kan worden met een schriftelijke beantwoording door het college van de overgebleven vragen.

De VOORZITTER geeft aan dat de niet-beantwoorde vragen terug te vinden zijn in het verslag. Die zullen van een schriftelijk antwoord worden voorzien.

De vraag wordt herhaald welke vragen er leven, welk nader onderzoek nodig is of welke elementen alsnog betrokken moeten worden inzake de verdere discussie. De staten stellen immers de kaders.

De heer LANGENKAMP doet een poging en herhaalt dat regelgeving inpasbaar, controleerbaar en inzichtelijk moeten zijn. In dit licht bezien is duidelijk dat bij de regelgeving omtrent de Provinciale milieuverordening, als toetssteen voor het milieubeleid, een goed kader ontbreekt. Inzake wonen, werken en bedrijventerreinen moeten alternatieven ontwikkeld worden op grond waarvan de staten een keuze kunnen maken. Zo wordt het aantal benodigde hectaren bedrijventerrein geschat op grond van een economische groei van 2%. Wat betekent echter een economische groei van 1% of minder voor de behoefte op dit vlak? De economie verkeert immers in een dip die wellicht langer zal duren. Dergelijke vragen kan men ook stellen over de recreatie en de landbouw. Ook hier bestaat de behoefte aan concrete, vergelijkbare varianten. Is het college hiertoe bereid?

De heer SMIDT vraagt of ook een variant met 3% economische groei tot de mogelijkheden behoort.

De heer LANGENKAMP legt uit dergelijke alternatieven nodig te hebben om een keuze in het beleid te kunnen maken, bijvoorbeeld inzake bedrijventerreinen, ook in het licht van vertaling hiervan in het POP.

De heer SMIDT vraagt of de heer Langenkamp wel eens van de varkenscyclus heeft gehoord. Voorkomen moet worden dat er bij groei te weinig bedrijventerreinen zijn en dat er bij geen groei te veel zijn.

De heer LANGENKAMP wil juist dat dergelijke zaken inzichtelijk worden gemaakt. Een ander punt is de dalende prijs van landbouwgrond omdat het aanbod groter is dan de vraag. Dat vraagt om een wezenlijke discussie over een grondbank.

De VOORZITTER denkt dat het aanbieden van dergelijke alternatieven de discussie verder kan helpen en ook zinvoller kan maken. De staten moeten als opdrachtgever immers inzichtelijk krijgen wat de consequenties van keuzen zijn.

De heer BAAS maakt twee kanttekeningen. Het einde lijkt immers zoek als deze weg wordt ingeslagen. Dergelijke alternatieven moeten er dan op veel terreinen komen. Doel van dit alles moet overigens zijn om zicht te krijgen op de gevolgen van de integrale benadering.

De VOORZITTER erkent dat er meerdere terreinen zijn waarop het aanbieden van dergelijke alternatieven een bijdrage kan leveren aan de discussie en het innemen van standpunten.

Mevrouw HUISMAN denkt dat de staten op deze wijze wellicht voor de muziek uit gaan lopen. Pas als de bevolking aan het woord is gekomen, moet bekeken worden wat er eventueel ontbreekt.

De VOORZITTER wil niets afdoen aan de inspraak van de burgers. De staten kunnen en moeten als opdrachtgever aangeven of er zaken zijn die nader onderzocht moeten worden in het licht van de discussie. Daarbij moet voorkomen worden dat de staten de burgers voor de voeten lopen.

Mevrouw TIMMER vindt het voorstel van schriftelijke afhandeling van de overgebleven vragen van de heer Beerda prima. Een van die vragen is die naar de invulling van de ruimte voor ruimterege-ling, ook in vergelijking met de andere provincies.

De VOORZITTER nodigt het college in dit verband uit om aan te geven hoe zij de ruimte voor ruimterege-ling op Drentse maat wil invullen. Kan men via een brainstorm verschillende vormen op tafel leggen? Dat kan goed gebruikt worden voor de standpuntbepaling in de discussie in augustus.

Mevrouw TIMMER kan leven met deze invulling.

De heer JONKER heeft geen antwoord gekregen op de vraag over de contour bij Emmen. Dit punt is in ontwikkeling, maar moet indien afgerond in het nieuwe POP meegenomen worden.

De VOORZITTER wijst erop dat afgesproken is dat vragen die niet beantwoord zijn alsnog schriftelijk beantwoord zullen worden.

De heer POPKEN vraagt in hoeverre het mogelijk is om, conform het gestelde tijdpad, op 25 augustus alles gereed voor besluitvorming te hebben.

De VOORZITTER vindt dat een poging gewaagd moet worden, ondanks het uitstel dat opgetreden is om de inspraak beter tot zijn recht te laten komen.

Mevrouw HAARSMA vult aan dat ambtelijk overleg hedenochtend de inschatting oplevert dat de datum van 25 augustus haalbaar is.

De heer LANGENKAMP is van mening dat een en ander niet ten koste mag gaan van de inspraak door de burgers. Met de gevraagde alternatieven op tafel moet de discussie beter en niet minder goed verlopen.

Mevrouw EDELENBOSCH merkt op dat het integrale POP, in evenwicht ontwikkeld, gebaseerd is op een reëel scenario. Het is te billijken dat daarbij de vraag leeft naar inzichtelijke mogelijkheden tot keuze. Het voorbeeld van een 2%-scenario is echter slechts gekozen. De provincie heeft immers geen invloed op de economische groei. De keuze voor de staten is dan ook niet meer en niet minder dan het bepalen van de volgorde. De moeite van het ontwikkelen van een 1%-scenario kan de provincie zich dan ook beter besparen. Het is immers niet zo dat bij verandering van de economische groei de geldigheid of de houdbaarheid van het POP minder wordt. Bij de ontwikkeling is gekozen voor een integrale, samenhangende benadering. Dat houdt in dat bij een mindere groei de zaken in een langzamer tempo plaatsvinden. In het bestuursprogramma staat overigens dat gekozen is om eerst de oude bedrijventerreinen te revitaliseren.

De heer LANGENKAMP legt uit dat er geen werk over hoeft te worden gedaan. Het voorbeeld van bedrijventerreinen is tekenend in dit verband. Als in de regiovisie ervan uit wordt gegaan dat 2% economische groei 700 hectaren aan bedrijventerrein inhoudt, betekent dit planning, aanpassing van bestemmingsplannen en het aanleggen van wegen. De nota over de bedrijventerreinen is niet integraal verwerkt in het voorontwerp. Dat heeft nogal wat gevolgen.

De heer SWIERSTRA merkt op dat op meer punten de vraag gesteld kan worden of de zaken uitpakken zoals wordt verondersteld. Er bestaat echter een groot verschil tussen uitvoeringsprogramma's enerzijds en de strategische keuzes op lange termijn anderzijds.

De heer SWIERSTRA vraagt zich af of het planologisch beleid aangepast moet worden op basis van een scenario waarin het voor de komende

vier jaar net iets anders uitpakt voor de bedrijventerreinen.

De VOORZITTER denkt dat het een kleine moeite is om via diverse scenario's, 1% of 3%, duidelijk te maken wat de gevolgen zijn. Dergelijke scenario's brengen de staten bij meerdere onderwerpen beter in staat om de discussie op 25 augustus te voeren.

De heer SMIDT steunt het betoog van mevrouw Edelenbosch.

De heer JONKER sluit zich daarbij aan.

De VOORZITTER constateert dat de fracties van de VVD en de CDA geen behoefte hebben aan extra informatie in de zin van alternatieve scenario's.

De heer BEERDA denkt dat dergelijke alternatieven niet veel toevoegen aan de discussie.

De VOORZITTER is van mening dat de alternatieven de zaken inzichtelijker kunnen maken.

De heer LANGENKAMP vraagt zich af wie erop tegen is op grond van extra gegevens of cijfers een standpunt in te nemen.

De heer JONKER is bang dat het neerkomt op "gemillimeter".

De heer KUIPER is het niet te doen om minutieuze berekeningen, maar om tendensen in de maatschappij. Als minder economische groei betekent dat er minder behoefte is aan nieuwe koopwoningen in de buitenwijken en er meer behoefte komt aan huurwoningen, moet dat toch gesignaleerd worden zodat het POP daarop aangepast kan worden?

De heer JONKER vindt bestemmingsplannen een taak van de gemeente. De staten moeten beschikken over een "helicopter view" voor de gehele provincie.

De heer SMIDT heeft een punt van orde. Het speelveld van de discussie over het POP moet nog bepaald worden.

De VOORZITTER geeft aan dat dit punt reeds aan de orde is. Het voorstel komt immers neer op het via meerdere keuzes spreken over het POP. Dat voorstel wordt echter alleen gesteund door de fractie van GroenLinks.

De vraag wordt herhaald welke elementen alsnog onderzocht moeten worden of bij de discussie betrokken moeten worden.

De heer SLUITER denkt dat de zaken helder zijn en dat de discussie afgerond kan worden.

De heer SMIDT roept in herinnering dat gevraagd is om aan te geven waar de discussie zich in de inspraak op moet richten. De politieke strijdpunten kunnen zo richting geven aan de inspraak door de burger. Van belang zijn de invulling van de sociale component, ook in het licht van de pilotstudies, de bevordering van de werkgelegenheid, zowel wat betreft bedrijventerreinen als het landelijk gebied, de ontsluiting van de Veenkoloniën door middel van de N33, wonen en de rol van de contour, de effecten van het veranderend waterbeheer, het in overeenstemming brengen van ambities en financiële mogelijkheden in een dalende conjunctuur voor projecten die afhankelijk zijn van provinciale en andere overheidsfinanciering, een veranderen de landbouw in relatie tot de omgeving, inclusief de bouwblokken, de nieuwe taken en de financiering daarvan, verkeer en vervoer en het saneren van overbodige regelgeving.

De heer LANGENKAMP vraagt of dit betekent dat de milieuverordening gehandhaafd moeten worden.

De heer SMIDT wil de genoemde sanering doorvoeren. Bij het beperken van de regelgeving moet de handhaving op een goed peil worden gebracht.

De heer LANGENKAMP hoopt dat de milieuverordening aan duidelijkheid zal winnen.

De heer BEERDA heeft eveneens een lijstje met punten voor de politieke discussie, te weten het verkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid.

De heer JONKER gaat uit van het verkiezingsprogramma van het CDA.

De heer DIJKS zegt niet schriftelijk te zullen reageren op de opmerkingen over handhaving van regelgeving en minder bestuurslast. In de nota Herziening regelgeving wordt nadrukkelijk aangegeven dat het gaat om handhaafbaarheid, maatschappelijk draagvlak en objectieve en werkbare regels.

De VOORZITTER constateert dat er geworsteld wordt met het nieuwe duale stelsel. Het simpelweg verwijzen naar het verkiezingsprogramma is geen alternatief voor duidelijke opdrachten van PS staten aan het college. Wellicht moet er nog een vergadering bijeengeroepen worden voor de datum van 25 augustus.

5. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 13.06 uur de vergadering.

TOEZEGGINGEN: geen.

HJE